

vůle (na př. odepřou-li se těžce nemocnému zůstaviteli potřeby k sepsání nebo ke změně poslední vůle, nebo odepře-li se mu povolati k tomu cíli svědky). Vždyť základní myšlenkou předpisu Šu 542 obč. zák. jest, že má býti z dědického práva vyloučen, kdo způsobem v tomto předpisu uvedeným snaží se přivoditi takové uspořádání dědické posloupnosti, které by odporovalo vůli zůstavitele. Ohled na vůli zůstavitele jest tu rozhodným. Avšak přisvědčiti jest nižším soudům, že, i kdyby bylo vše pravda, co uvádí žaloba, nebylo by možno v tom shledati takového jednání neb opomenutí žalované, které by bylo zabránilo změně poslední vůle zůstavitelovy. Žádal-li zůstavitel před svou smrtí Hedviku M-ovou, by zařídila příchod jeho synů, že snad chce v jejich prospěch změnití závěť, mohla Hedvika M-ová tak učiniti tím, že by byla zajela do Prahy nebo že by toto přání zůstavitelovo byla písemně neb telefonicky vyřídila, nebo že by byl tak učinil její syn, jemuž svůj rozhovor se zůstavitelem vypravovala. Tak, jako strojník P. až po smrti zůstavitelově telefonicky zpravil jeho rodinu v Praze o úmrtí, mohla M-ová nebo její syn hned po rozhovoru se zůstavitelem vyhověti jeho přání. Toho však neučinila a nelze vůbec seznati, v čem by tu spočívala činnost žalované, směřující k tomu, by bylo zabráněno zůstaviteli změnití již pozůstávající závěť ve prospěch jeho synů, když žalovaná vůbec ani, jak sama žaloba připouští, nebyla jeho rozhovoru s Hedvikou M-ovou přítomna. Rovněž nelze pochopiti, jak překazila žalovaná změnu závěti, když zůstavitel žádal na schodech v sanatoriu strojníka P-a o papír, by sepsal závěť, že okradl ženu a děti. Ani při tom nebyla žalovaná přítomna a P. mohl tedy snadno též tomuto přání vyhověti, nebyv v tom nijak rušen žalovanou. Jest očividno, že nelze naprosto spatřovati nijaké překažení úmyslu zůstavitelova, změnití závěť, v tom, že, když žádal od P-a přímo papír i inkoustovou tužku, zabránila tomu okamžitým příchodem do koupelny. Žalovaná prý oklamala zůstavitele tím, že mu předložila novinový útržek a svou nepřetržitou přítomností v pokoji a uzamýkáním zůstavitele ve světnici zmařila každý jeho pokus o změnu poslední vůle. Ale již odvolací soud správně na to poukázal, že žalovaná konala jen svou povinnost vůči těžce nemocnému manželu, když stále u něho dlela, a že mu bylo možno i na novinovém papíře jinak svou poslední vůli napsati. Do pokoje, kde nemocný ležel, docházeli lidé z personálu sanatoria, tak zejména obě M-ové, kteréž měly na starosti správu a klíče od pokojů, strojník P., masér a ošetřující lékař, takže jest očividně přehnané tvrzení o stálém uzamýkání zůstavitele v pokoji a že tím byl zmařen každý jeho pokus o změnu poslední vůle. Tím pozbývá na významu i další tvrzení, že žalovaná nepravdivým udáním k personálu sanatoria, že zůstavitel nechce svou první manželku a děti viděti, učinila opatření, by zamezila každý jeho styk s rodinou.

Čís. 6492.

Odevzdal-li majitel velkostatku, jenž byl na základě úmluvy povinen dodávati oprávněným palivové dřevo, těmto poukázky, obsahující příkaz lesní správě, by dříví vydala, ocitl by se v prodlení s dodáním dříví

teprve tehdy, kdyby na předložení poukázek těch nebylo oprávněným dřevo vydáno.

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1926, Rv I 905/26.)

Majitel velkostatku uzavřel s vlastníky usedlosti čp. 26 smlouvu v ten rozum, že bude za používání nádrže a potrubí na pozemcích usedlosti čp. 26 dodávati vlastníkům této usedlosti ročně 3 prostorové metry palivového dřeva. Tvrdíce, že své povinnosti z léta 1921—1925 nevyhověl, domáhali se vlastníci usedlosti čp. 26 na vlastníku velkostatku dodání 15 prostorových metrů palivového dřeva nebo místo toho zaplacení náhrady 1050 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalovaného potud, že zamítl žalobu pro tentokráte.

D ů v o d y:

Dovolatelka činí proti odsuzujícímu rozsudku odvolacího soudu výtku mylného právního posouzení věci podle §u 503 č. 4 c. ř. s., protože žalobcům vůbec nevzešlo právo nastupovati proti ní žalobou na předání 15 m³ »remlí« (palivového dříví deputátního), když je jim předala ještě před podáním žaloby pomocí 2 poukázek, které přijali a dosud mají v rukou. Dovolání dlužno dáti za pravdu. Nárok, o jehož splnění jde, může býti dle své povahy plněn jenom tím způsobem, že se žalobcům dříví v lese předá a od nich v lese převezme. Žalovaná vydala žalobcům na dříví poukázky, které obsahovaly příkaz na její lesní správu, tedy na její zřízence, by žalobcům dluhované dříví vydali, a zároveň oprávnění pro žalobce, by si toto dříví u lesní správy v lese převzali. Odevzdáním těchto poukázek ovšem ještě nárok splněn nebyl, avšak odevzdáním jich učinila dovolatelka vše, co s její strany učiniti bylo ku splnění tohoto nároku. Že by dříví, na něž poukázky byly žalobcům vydány, nebylo k odevzdání pohotovo, ani netvrdili. Splnění ovšem vyžadovalo zároveň součinnosti žalobců a tito měli s vydanými poukázkami jíti do lesa, je zřízencům žalované předložiti a odevzdání poukázaného dříví žádati. Toho však žalobci neučinili a důsledkem toho oni sami octli se v průtahu přijetí, když tuto nutnou součinnost k úplnému splnění nároku zanedbali. Vzhledem k tomu není žalovaná v průtahu, nýbrž v průtahu s přijetím svého nároku jsou žalobci. Z tohoto důvodu nejsou oprávněni, domáhati se žalobou na žalované splnění tohoto nároku, ježto se strany její bylo ku splnění nároku učiněno vše, co dle povahy jeho bylo učiniti a žalovaná neoctla se ještě v průtahu placení, jenž by byl nastal teprve, kdyby žalobcům na předložení poukázek těch dříví v lese odevzdáno nebylo. Bylo tudíž žalobu již z toho důvodu zamítnouti, ovšem zamítnouti pouze pro tentokráte, ježto nárok bude úplně splněn teprve tehdy, až žalobcům na poukázky, jim vydané, bude dříví odevzdáno.